

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/21/2021
Identifikačné číslo spisu: 6117230915
Dátum vydania rozhodnutia: 21.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6117230915.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu BFF Central Europe s.r.o., Mostová 2, Bratislava, IČO: 44 414 315, zastúpeného Advokátska kancelária JANČO A PARTNERI, s. r. o., Štúrova 13, Bratislava, IČO: 36 367 524, proti žalovanému Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, Rastislavova 43, Košice, IČO: 00 606 707, zastúpenému advokátkou JUDr. Alenou Zadákovou, Kováčska 32, Košice, o zaplatenie 466.510,45 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 31Cb/99/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/10/2019- 926 z 24. augusta 2020, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 31Cb/99/2017 - 728 z 10. októbra 2018 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 237.604,3 eur s úrokom z omeškania 9,5 %, resp. 9,25 % ročne z jednotlivých čiastkových súm a za obdobia uvedené vo výroku rozhodnutia, ako aj paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V časti o zaplatenie 228.906,15 eur s príslušenstvom konanie na základe späťvzatia žaloby v tejto časti zastavil, žalobcovi vrátil krátený súdny poplatok vo výške 6798.51 eur a piatym výrokom žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 1,86 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatných uznesením. Opravným uznesením zo dňa 7. novembra 2018, č. k. 31Cb/99/2017 - 772, potom opravil čiastkový piaty výrok rozsudku čo do osoby oprávnenej a povinnej na náhradu trov konania tak, že oprávneným je žalobca a povinným žalovaný.

2. Rozsudok vo veci samej odôvodnil právne ustanoveniami § 1 ods. 2, § 261 ods. 2, ods. 3 písm. d), ods. 4, § 409 ods. 1, § 411, § 447, § 448 ods. 1, § 450 ods. 1, § 269 ods. 2, § 264 ods. 1, ods. 2, § 265, § 266 ods.1, ods. 3, § 273 ods. 1, § 323 ods.1, § 365 ods. 1, § 369 ods. 1, ods. 2, § 369c ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „Obchodný zákonník“ alebo „OBZ“), ustanoveniami § 3 ods. 1, § 12 ods. 3, § 39, § 41, § 44 ods. 1, § 47a ods. 1, ods. 4, § 524 ods. 1, ods. 2, § 525 ods. 1, ods. 2, § 526 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej tiež „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), § 21 ods. 2, ods. 5 písm. b) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 5a ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám, čl. 8, čl. 15 ods.2, § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1, § 151 ods. 1, ods. 2, § 153 ods. 2, § 186 ods. 2, § 191 ods. 1, § 193, § 255 ods. 1, ods. 2, § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej tiež „CSP“), § 1 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 21/2013 Z. z. účinného do 31. 12. 2014, § 2, § 3a nariadenia vlády SR č. 21/2013 Z. z., § 11 ods. 1, ods. 3, ods. 4, ods. 6 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

3. Vecne mal za preukázané uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávok medzi pôvodným veriteľom žalovaného - spoločnosťou TIMED, s.r.o. (ako postupcom) a žalobcom ako postupníkom, ktorou boli postúpené pohľadávky tvoriace predmet sporu s tým, že žalovanému skutočnosť postúpenia bola oznámená postupcom (vo februári 2016). Pohľadávka vznikla na základe dodávania zdravotníckeho materiálu postupcom do tzv. konsignačného skladu zriadeného u žalovaného, ktorý bol zriadený na základe ústnej zmluvy postupcu a žalovaného s tým, že žalovaný bol oprávnený podľa potreby z tohto skladu tovar odoberať a mal zaň zaplatiť kúpnu cenu. Po odbere tovaru žalovaný vyhotovil zoznam tovaru a označil ho za objednávku a postupca vystavil žalovanému faktúru, ktorá bola zároveň dodacím listom. Za nesporné považoval súd prvej inštancie uzavretie ústnej dohody o zriadení tzv. konsignačného skladu, vznik kúpnych zmlúv na tovar medzi postupcom ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim, s povinnosťou žalovaného zaplatiť kúpnu cenu, a tiež nesplnenie týchto záväzkov zo strany žalovaného, pre ktoré sa žalovaný dostal do omeškania. Spornými ostávala výška žalovanej sumy pre popretie existencie časti kúpnych zmlúv žalovaným, v ktorých čísla objednávok údajne nekorešpondovali s účtovnou evidenciou žalovaného, ďalej pre tvrdenie žalovaného o uhradení dvoch faktúr ešte vo februári 2018, a tiež aktívna legitimácia žalobcu (postupníka) súvisiaca s otázkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok.

4. K námietkam týkajúcim sa výšky žalovanej sumy súd prvej inštancie uviedol, že záväzky z uhradených faktúr neboli predmetom sporu, to isté sa týkalo jednej faktúry, kde žalovaný popieral existenciu kúpnych zmlúv, a u ostatných žalovaným popieraných kúpnych zmlúv žalovaný sám vyvrátil svoje tvrdenie predložením originálov objednávok, na ktoré faktúry odkazovali. Vo vzťahu k posudzovaniu platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok a s tým súvisiacej argumentácie žalobcu, podľa ktorej sa žalovaný s odkazom na judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“) R 119/2003 nemôže dovolávať neplatnosti zmluvy, ak právnou skutočnosťou na základe ktorej má plniť novému veriteľovi je oznámenie postupcu, súd prvej inštancie uviedol, že námietka neplatnosti cesie z dôvodov upravených v § 525 Občianskeho zákonníka, ktorú uplatňoval aj žalovaný v prejednávanej veci, ostáva dlžníkovi zachovaná aj v takomto prípade. K námietke žalobcu o neúčinnosti dohody postupcu a žalovaného o zákaze cesie bez súhlasu dlžníka v dôsledku jej nezverejnenia poukázal na to, že takáto dohoda nemá predpísanú písomnú formu a keďže ani podľa tvrdení žalovaného v písomnej forme nikdy uzavretá nebola, nešlo o prípad jej povinného zverejnenia podľa § 47a Občianskeho zákonníka, zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy. K ďalšej námietke žalobcu, že došlo k uznaniu záväzku žalovaným v procese oddĺženia nemocníc uviedol, že takéto uznanie nemalo charakter uznania podľa § 323 Obchodného zákonníka. Základným dôvodom, pre ktorý obrane žalovaného nebolo možné prisvedčiť, bolo podľa

súdu prvej inštancie neunesenie dôkazného bremena o existencii dohody o zákaze cesie, pretože skutkové tvrdenie žalovaného o existencii takejto dohody postupca poprel a žalovaný už žiaden ďalší dôkaz na jej existenciu nepredložil. Samotný odkaz na § 525 ods.2 Občianskeho zákonníka v niektorých objednávkach nemal podľa súdu prvej inštancie zásadný význam, keďže objednávku ani podľa žalovaného nemožno považovať za ofertu dohody o zákaze cesie a podľa súdu neplní ani funkciu potvrdenia o takejto dohode, keďže v nej absentuje prejav vôle druhej zmluvnej strany o prijatí takého návrhu,

čo platí aj v spojení s faktúrami odkazujúcimi na takéto objednávky, pričom žalovaný nepreukázal doručenie týchto objednávok do dispozičnej sféry postupcu.

S námietkami žalovaného týkajúcimi sa tvrdenej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok pre jej rozpor so zákonným zákazom postúpenia pohľadávky, ktorej obsah by sa postúpením zmenil (§ 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a z dôvodu zákazu postúpenia pohľadávok verejnoprávneho charakteru, sa súd prvej inštancie vysporiadal konštatovaním,

že v predmetnom spore šlo o peňažnú pohľadávku, ktorá svojim obsahom nie je viazaná

na osobu konkrétneho veriteľa, a navyše tu ide o pohľadávky zo súkromnoprávneho záväzkového vzťahu dvoch rovnoprávných subjektov, založeného obchodnoprávnou kúpnu zmluvou. Súd prvej inštancie napokon neakceptoval ani obranu žalovaného inými dôvodmi, pre ktoré by malo byť postúpenie pohľadávok zakázané, keď uviedol, že žalovaný v rámci svojej argumentácie nerozlišoval medzi obchodnými zvyklosťami a praxou zavedenou medzi stranami pôvodného vzťahu, pričom žiadna obchodná zvyklosť zakazujúca postupovanie pohľadávok v oblasti zdravotníctva v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok neexistovala, rovnako tu neexistovalo žiadne ustanovenie právneho poriadku týkajúce

sa postúpenia pohľadávok voči príspevkovým organizáciám, akou je aj žalovaný, či voči nemocniciam vo všeobecnosti. Napokon nepovažoval za dôvodnú ani námietku žalovaného týkajúcu sa údajného zneužitia práva postupcom, resp. žalobcom a ich konania v rozpore s poctivým obchodným stykom.

5. O nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 CSP) súd prvej inštancie rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 2 a § 256 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi (v zmysle opravného uznesenia) priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu podľa pomeru jeho úspechu. Keďže žalobca zavinil zastavenie konania späťvzatím žaloby v časti 228.906,15 eur s príslušenstvom (49,07 %), a súd prvej inštancie žalobe vyhovel v časti 237.604,3 eur (50,93 %), pomer úspechu žalobcu v zmysle § 255 ods. 2 CSP predstavuje rozdiel, teda 1,86 %.

6. Na základe odvolania žalobcu i žalovaného odvolací súd rozsudkom

č. k. 3Cob/10/2019- 926 z 24. augusta 2020 rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením potvrdil vo výrokoch vyhovujúcich žalobe a vo výroku o trovách konania a stranám nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Okrem spôsobu rozhodnutia sa stotožnil

aj s argumentáciou súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 1 aj 2 CSP) a za správne považoval všetky jeho podstatné závery, predovšetkým záver o obchodnoprávnej povahe vzťahu postupcu a žalovaného, záver o nepreukázaní existencie platnej dohody o zákaze postúpenia pohľadávok, záver o nemožnosti kvalifikácie postúpených pohľadávok za také, ktorých postúpenie by vylučoval § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka a napokon i záver o všetkých zákonom predpísaných náležitostiach zmluvy o postúpení pohľadávok, pre ktoré ju bolo treba považovať za platný právny úkon. Vo vzťahu k jednotlivým námietkam čiastočne zopakoval a ďalej doplnil argumentáciu súdu prvej inštancie, stotožňujúc sa tiež s tými závermi súdu prvej inštancie, podľa ktorých k uzavretiu jednotlivých kúpnych zmlúv došlo už prevzatím tovaru zamestnancom žalovaného zo skladu zriadeného postupcom, a žalovaným predložené objednávky, resp. hlásenky (ktoré nie všetky obsahovali odkaz na ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka) tak nemali charakter oferty, v rámci ktorej by bolo možné vymieniť si tzv. zákaz cesie. Ak by aj toto neplatilo, a objednávky by predstavovali návrh na uzavretie dohody o zákaze cesie, nemožno z nich ani z následného správania postupcu jednoznačne vyvodit' vôľu postupcu takúto dohodu uzavrieť. Sám žalovaný v priebehu konania menil skutkové tvrdenia o tom, ako mala byť dohoda o zákaze postúpenia pohľadávok uzatvorená, keď pôvodne jej existenciu vyvodzoval z objednávok a následne tvrdil, že zákaz bol platne dohodnutý

v tzv. rámcovej zmluve, čím sám spochybnil existenciu platného zmluvného dojednania podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Aj v takomto prípade žalovaného zaťažovalo dôkazné bremeno o ním tvrdenej existencii dohody o zákaze cesie, ktoré žalovaný v konaní neuniesol. Obsah čísiel objednávok na faktúrach taktiež sám o sebe nepreukazuje ich doručovanie pre postupcu v písomnej forme v znení tak, ako boli predložené v konaní žalovaným, keďže zo spisového materiálu vyplýva, že postupca sa mohol dozvedieť skutočnosti z objednávky aj z inej formy komunikácie so žalovaným. Odvolací súd ďalej uviedol, že z jednostranného odkazu na ust. § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka zo strany žalovaného na objednávkach nemožno odvodzovať zvyklosť či zavedenú prax strán. Keďže žalovaný neuhradil kúpnu cenu dodaného tovaru v lehote splatnosti, čo ani nerozporoval, súd prvej inštancie žalovaného správne zaviazal i k úhrade zákonných úrokov z omeškania a správne tiež rozhodol, keď s prihliadnutím k pomeru úspechu a neúspechu strán sporu priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 1,86 %.

7. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, navrhujúc zrušenie oboch rozsudkov súdov nižších inštancií a vrátenie veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie. Nad rámec rekapitulácie konania pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom, podstatných odvolacích námietok a časti odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu viažucej sa k takýmto námietkam, dovolateľ zdôraznil prílišné zameranie sa súdov nižších inštancií v rámci hodnotenia dôkazov na jedno z vyjadrení jeho právneho zástupcu (z 15. augusta 2018), ktoré, ako uvádza, bolo nesprávne interpretované, pretože predstavovalo reakciu na predbežné právne posúdenie súdom. Na príkladoch jednotlivých výňatkov z argumentácie rozsudku súdu prvej inštancie, resp. odvolacieho súdu, dovolateľ uvádzal, že súd prvej inštancie nevyhodnocoval dôkazy vo vzájomnej súvislosti, ale sa jednostranne priklonil na stranu žalobcu, pričom ani odvolací súd podľa jeho názoru tento nedostatok nenapravil, keď sa nevysporiadal dostatočne s jeho odvolacími námietkami, najmä nedal odpoveď na zásadnú otázku žalovaného, odkiaľ mal postupca vedomosť o predmete a výške kúpnej ceny, ktorá bola uvedená na faktúrach, ak objednávky neboli doručované. Obidva konajúce súdy sa priklonili k rozdeleniu záväzku na dve samostatné časti - kúpnu zmluvu a dohodu o zákaze postúpenia, napriek tomu, že faktúry boli vystavované v zmysle objednávok. Ďalej poukázal na procesné správanie žalobcu, ktorý zobrať žalobu späť v časti 228.906,15 eur z dôvodu odstúpenia od časti zmluvy o postúpení pohľadávok v dôsledku právnej vady postúpených pohľadávok vo forme dojednaného zákazu postúpenia bez súhlasu dlžníka, čím podľa dovolateľa uznal existenciu zákazu postúpenia daných pohľadávok. Podobne sa podľa názoru dovolateľa súdy nižších inštancií nevysporiadali s námietkou nepravdivosti čestných vyhlásení postupcu a námietkou neplatnosti kúpnych zmlúv medzi postupcom a žalovaným pre nezverejnenie objednávok. Dosiaľ neriešenou právnou otázkou je podľa názoru žalovaného otázka, či je možné vykladať ust. § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka tým spôsobom, že akceptácia prejavu vôle vykonaná na základe prvotnej oferty predstavuje aj akceptáciu následne doručenej oferty, ktorá je doručená pred akceptáciou.

8. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol toto odmietnuť podľa § 447 písm. f/ CSP, alebo zamietnuť podľa § 448 CSP. Poukázal na to, že so žalovaným vedie viacero sporov, ktorých predmetom je úhrada dlžných pohľadávok, a snaží sa o ich judikovanie súdom, naopak žalovaný preferuje, aby jeho veriteľom bol postupca, keďže by mu to umožňovalo, aby sa dlhov zbavil v procese oddlženia, na ktorý sa skladajú daňoví poplatníci. Tvrdenia žalovaného o nepravdivom čestnom vyhlásení považuje za výmysel, keďže žalovaný neuniesol v konaní dôkazné bremeno. Za podstatný záver nižších súdov považuje to, že samotným dodaním tovaru nedochádza k akceptácii oferty žalovaného na uzatvorenie dohody o zákaze cesie pohľadávok vzniknutých na základe jednotlivých dodávok. Žalovaným položenú dosiaľ neriešenú otázku považuje za nezrozumiteľnú a nejudikovateľnú, keďže odvolací súd neposudzoval súvis poctivého obchodného styku s akceptáciou oferty na dodávku tovaru a ďalšej oferty na uzatvorenie dohody o zákaze cesie, odvolací súd sa vyjadril len k otázke akceptácie oferty bez súvzťažnosti k zásade poctivého obchodného styku, prípadne obchodnej zvyklosti alebo praxe medzi zmluvnými stranami. Sama skutočnosť, že žalovaný sa v nejakom čase rozhodol účelovo písať ofertu na

dohodu o zákaze cesie ešte neznamená, že ide o obchodnú zvyklosť, pretože tá predpokladá akceptáciu druhou stranou. Žalobca konštatoval, že dodaním objednaného tovaru dochádza len k akceptácii oferty na dodanie tovaru. Snahu žalovaného dostať do objednávky aj inú ofertu (o zákaze cesie) považuje za úkon parazitujúci na uzavretí kúpnej zmluvy. Ak sa žalovaný pokúša uzatvoriť s dodávateľom dohodu o zákaze cesie, pretože vopred vie, že záväzok nezaplatí riadne a včas, no nechce umožniť dodávateľovi postúpiť takúto pohľadávku na tretí subjekt, nemôže sa žalovaný odvolávať na neexistujúcu zvyklosť. Záverom uviedol, že nespokojnosť žalovaného s výsledkom konania nezakladá nepreskúmateľnosť rozsudku.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

10. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti.

11. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne, a v záujme právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd vo veci konať a rozhodnúť o veci samej, čo platí pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Posúdenie, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

12. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

13. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

15. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné sudy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR.

17. Podľa ust. § 387 ods. 2 a 3 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. (2) Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. (3)

19. Podľa ust. § 442 CSP je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

20. Je na mieste uviesť, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je aj možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21. Súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie sporových strán. Súd hodnotí predložené dôkazy, resp. vykonáva dokazovanie aj inými dôkazmi, než predložia strany a následne ich hodnotí podľa svojho uváženia v zmysle zákona. Zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov a táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiacia úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledok hodnotenia dôkazov má byť súčasťou rozsudku.

22. Vádu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá už to, ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, pretože to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčené (obdobne R 125/1999, R 6/2000). Rovnako, pokiaľ by aj súd niektorý z vykonaných dôkazov alebo i viaceré takéto dôkazy vyhodnotil nesprávne, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však sama osebe prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné. O prípad nepreskúmateľnosti (arbitrárnosti) rozhodnutia, založenej na takomto pochybení, by pritom mohlo ísť len vtedy, ak by dôkazy boli hodnotené v rozpore so zásadami elementárnej logiky, prípadne ak by závery boli vyvodzované z dôkazu, ktorý vôbec vykonaný nebol, o žiaden taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo.

23. Dovolací súd zdôrazňuje, že procesným pochybením by bol taký postup súdu, ktorý by procesnej strane v konaní znemožnil dôkazy predkladať alebo navrhovať. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (viď sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A. č. 254-B, s. 49, § 30).

24. Rozhodnutie odvolacieho súdu v prejednávanej veci obsahovalo dostatočnú právnu argumentáciu k relevantným dovolacím námietkam žalobcu i žalovaného, pričom aj argumentácia súdu prvej inštancie je dostatočne podrobná i zrozumiteľná a už tento súd

sa aj podľa dovolacieho súdu vysporiadal so všetkými dôležitými skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie aj odvolací súd svoje rozsudky riadne odôvodnili a objektívne vysvetlili, prečo bolo potrebné (v dovolaní napadnutej časti) žalobe vyhovieť. Pokiaľ ide o zhrnutie vykonaného dokazovania a skutkových zistení, pri týchto sa súd de facto nikdy nevyhne určitým parafrázam (prerozprávaníu toho, čo sa stalo, za pomoci vlastných formulácií), v tomto prípade sa však v odôvodneniach rozsudkov súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nenachádza nič, čo by bolo možné označiť za rozporné s výsledkami dokazovania. Dovolací súd nevhliadol v argumentácii nižších súdov žiadne logické medzery, pričom skutočnosť, že interpretácia súdom vykonaných dôkazov a nimi podložených skutkových zistení nezodpovedala predstavám dovolateľa, nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces, nakoľko v zmysle konštantnej judikatúry NS SR je vykonávanie dôkazov, rozhodovanie o vykonaní alebo nevykonaní určitých dôkazov i hodnotenie dôkazov vecou konajúceho súdu a nie strán sporu.

25. V prípade námietky dovolateľa údajným neposkytnutím odpovede odvolacieho súdu na otázku, ako sa mal postupca dozvedieť výšku súm, neskôr uvádzaných vo faktúrach dovolací súd konštatuje, že už súd prvej inštancie poukázal na fakt, že žalobca predložil 58 faktúr slúžiacich aj ako dodacie listy, podpísaných a opečiatkovaných oboma zmluvnými stranami, z ktorých 56 obsahovalo aj číslo objednávky, na základe ktorej boli faktúry vyhotovené. Odvolací súd na zdôvodnenie vedomosti postupcu o číslach objednávok, ktoré mali byť uvedené vo faktúrach s poukazom na svedeckú výpoveď Ing. Demiana zdôraznil,

že medzi pôvodnými stranami vzťahu existovala aj iná než písomná komunikácia.

Uvedené pritom bez ohľadu na poskytnutie či neposkytnutie adresnej odpovede aj na otázku, ako sa postupca dozvedel o výške neskôr ním fakturovaných súm, nič nemení na závere oboch nižších súdov, že samotné jednostranné zanesenie zákazu cesie žalovaným do objednávky nemalo za následok uzavretie zmluvy vrátane takéhoto dojednania, pretože za ofertu

sa tu nepovažovala objednávka, ale už prevzatie tovaru, a za akceptáciu síce fakturácia, avšak vo faktúre ani v žiadnom inom prejave vôle postupcu súhlas s navrhovaným zákazom cesie obsiahnutý nie je. To by platilo rovnako aj vtedy, ak by bolo doručenie objednávok žalobcovi preukázané alebo nesporné, pretože z faktúry reagujúcej na objednávku a výslovné

sa nevyjadrujúcej k žalovaným požadovanému zákazom cesie, nemožno bez ďalšieho vyvodit' súhlas fakturujúceho aj s takouto požiadavkou - ak v práve platí zásada, že „o tom, kto mlčí, nemožno predpokladať, že súhlasí“ (qui tacet consentire non videtur) a táto zásada

je aj súčasťou § 44 ods. 1 druhej vety Občianskeho zákonníka. Z konečnej argumentácie žalovaného navyše vyplynulo, že k dohode o tzv. zákaze cesie malo dôjsť už v rámci ústnej rámcovej dohody s postupcom, existenciu ktorej ale žalovaný nepreukázal.

26. Dovolací súd ďalej uvádza, že v prípade námietky dovolateľa o nepravdivosti čestných vyhlásení postupcu nešlo o námietku takého charakteru, ktorá by mala vplyv na dôkaznú situáciu, pretože z procesného hľadiska išlo o prostriedok na popretie tvrdenia žalovaného o existencii ústneho dojednania pôvodných strán vzťahu o zákaze cesie a dôsledkom tu bola povinnosť žalovaného popreté tvrdenie preukázať inak, ktorú povinnosť si ale žalovaný nesplnil.

27. Nemožno pritom súhlasiť ani s tvrdením z dovolania, že súdy nižších inštancií sa nevysporiadali s námietkou o údajnej neplatnosti kúpnych zmlúv medzi postupcom a žalovaným pre nezverejnenie objednávok (ktorá podľa obsahu dovolania mala byť inak námietkou žalobcu). Pominúc skutočnosť, že žalobca svoju námietku uplatnil ako reakciu na snahu žalovaného preukázať dohodu o zákaze cesie či už za pomoci tvrdenia o ústnej tzv. rámcovej zmluve alebo iného tvrdenia o vymienení si zákazu cesie žalovaným v objednávkach a tiež to, že žalovaný tu zmiešal inštitúty platnosti a účinnosti zmluvy, totiž už súd prvej inštancie (správne v zhode s argumentáciou žalobcu poukazujúcou len na „účinnosť“) uviedol, že pôvodná ústne uzavretá (tzv. rámcová) zmluva nebola spôsobilou na zverejnenie a pre možnosť jej dojednania aj v ústnej forme nespádala do okruhu povinne zverejňovaných zmlúv. Z takéhoto záveru, predovšetkým však z ďalšieho záveru súdov nižších inštancií o nevýznamnosti objednávky v kontraktáčnom procese, potom vyplýva, že obrana údajným nedostatkom

vzniku záväzkového vzťahu z tohto dôvodu, okrem zjavnej účelovosti, bola bez nádeje na úspech. Preto ani nezaujatie explicitného stanoviska súdmi nižších inštancií aj k problému nezverejnenia objednávok, nemohlo mať na rešpektovanie práva strán sporu na spravodlivý proces žiaden dopad.

28. Odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie, v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedli rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, stanoviská sporových strán k prerokovávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citovali právne predpisy, ktoré aplikovali na daný prípad a z ktorých vyvodili svoje právne závery.

Vzhľadom na vyššie uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom nedošlo k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej s ustanovení § 420 písm. f/ CSP.

29. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

30. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje aj z ust. § 421 ods. 1

písm. b/ CSP. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska ust. § 421 ods. 1

písm. b/ CSP, musí mať charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o právnu otázku,

nie o otázku skutkovú. Z dikcie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa rozumie tak otázka hmotnoprávna ako aj procesnoprávna. Musí však ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, teda vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu, aj keby bola v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

Dôvodnosť prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle,

že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od tohto, ako dovolateľ sám vysvetlí

(konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

31. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické (akademické, teoretické) otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi). Pre prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nie je relevantný len subjektívny názor dovolateľa, teda čo on sám z hľadiska svojho (ne)úspechu v spore považuje za právnu otázku kľúčovú

pre rozhodnutie vo veci samej a ani jeho hodnotenie právneho posúdenia veci súdom.

32. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. b/ CSP,

by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť,

ako ju odvolací súd riešil, b/ vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne a c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. novembra 2019, sp. zn. 5Obdo/75/2019). Sama polemika dovolateľa s právnymi

názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (pozri rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 2 Cdo 54/2018, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

33. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Za dovolacím súdom dosiaľ nevyriešenú označil dovolateľ otázku, či je možný výklad ust. § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka tým spôsobom, že akceptácia prejavu vôle vykonaná na základe prvotnej oferty predstavuje aj akceptáciu následne doručenej oferty, ktorá je doručená pred akceptáciou? Dovolateľ teda vymedzil posúdenie veci uskutočnené odvolacím súdom, ktoré považuje za nesprávne. Napriek tomu dovolací súd musel konštatovať, že dovolanie žalovaného ani v časti opieranej o ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nie je prípustné.

34. Z obsahu dovolania a súvisiacej argumentácie dovolateľa vyplýva, že za prvotnú ofertu považuje ústne dojednanú rámcovú zmluvu vedúcu k zriadeniu tzv. konsignačného skladu postupcom v areáli žalovaného a následnej praxi spočívajúcej v preberaní tovaru osobami konajúcimi v mene žalovaného zo skladu, vystavovaní objednávok žalovaným a vo fakturovaní ceny takto prebratého tovaru postupcom. Následne doručenu ofertou rozumie dovolateľ objednávku a akceptáciou faktúry. Odvolací súd podľa názoru dovolateľa vyriešil nastolenú otázku tak, že akceptácia sa vzťahuje len k offerte, ktorá ju vyvolala, nie ku každej offerte doručenej do prijatia akceptácie (čo dovolateľ nepovažuje za správne).

35. Pokiaľ ide o dôvod prípustnosti dovolania podľa 421 ods. 1 písm. b/ CSP, dovolaním vymedzená právna otázka nie je takou, akú má na mysli toto ustanovenie, a to predovšetkým z dôvodu, že ju nemožno považovať za takú, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (ani súdu prvej inštancie). Ako v prípade prijatia interpretácie, že pre všetky čiastkové kontrakty uzavreté na základe prvotnej rámcovej zmluvy je dôležité vymienenie

si zákazu postúpenia pohľadávky žalovaným (bez jeho písomného súhlasu) už v takejto prvotnej rámcovej zmluve (ktorý výklad zastávajú nižšie súdy), tak aj v prípade opačnej interpretácie, podľa ktorej sa za ofertu má považovať objednávka, ktorá inak v kontraktačnom procese osobitný význam nemá (výklad preferovaný dovolateľom), totiž nižšie súdy založili svoje rozhodnutia na závere, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno na preukázanie existencie takej zmluvy strán sporu, v ktorej by bolo diskutované dojednanie obsiahnuté.

Otázka kladená dovolaním má za takejto situácie charakter len akademickej otázky, nespôsobilej ovplyvniť (pri akomkoľvek jej riešení) výsledok tohto konkrétneho sporu.

To, že rozhodnutia nižších súdov za ofertu považovali už prevzatie tovaru a nie až jeho následnú objednávku (plniacu v tomto prípade len úlohu akéhosi potvrdenia o množstve tovaru odobratého zo skladu postupcu), spôsobuje pri zhode dovolateľa s nižšími súdmi na tom,

že akceptáciou je tu fakturácia, ďalší dôvod akademickej otázky dovolaním kladenej otázky, nakoľko vymienenie si zo strany žalovaného zákazu postúpenia pohľadávky bez jeho písomného súhlasu v objednávke, ktorá neplní funkciu oferty, je tu bez právneho významu.

36. Ako už dovolací súd uviedol vyššie, právna otázka položená dovolateľom v dovolaní musí byť zásadná (určujúca) pre rozhodnutie vo veci, čo znamená, že práve od jej vyriešenia záviselo rozhodnutie súdu v spore. Dovolateľom položená právna otázka uvedené kritérium nespĺňa a jej formulácia opomína základné závery rozhodujúce pre právne úvahy odvolacieho súdu. Záver o tom, že ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, ako aj záver o prípustnosti dovolania, sú pritom vo výlučnej kompetencii súdu rozhodujúceho o dovolaní. Len pre úplnosť dovolací súd dodáva, že obdobné závery najvyšší súd prijal aj v inom obdobnom spore totožných strán, v rozhodnutí z 29. septembra 2021, sp. zn. 1Obdo/100/2020.

37. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalovaným sformulovaná otázka nespĺňala kritériá prípustnosti

dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a tento záver v spojení s konštatovaním o neexistencii dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, viedol dovolací súd k rozhodnutiu o odmietnutí celého dovolania podľa § 447 písm. c/ CSP (dovolanie z hľadiska § 420 CSP smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné) a podľa § 447 písm. f/ CSP (dovolanie z hľadiska § 421 ods. 1 CSP nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi) bez možnosti prieskumu vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

38. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

39. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.